

Sag C-223/19

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

13. marts 2019

Forelæggende ret:

Landesgericht Wiener Neustadt (Østrig)

Afgørelse af:

11. marts 2019

Sagsøger:

YS

Sagsøgt:

NK AG

Hovedsagens genstand

Påstand om betaling af 7 096,09 EUR og om, at det fastslås, at der består bestemte fremtidige rettigheder i henhold til en pensionsaftale

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

Fortolkning af EU-retten, navnlig de EU-retlige forbud mod forskelsbehandling, artikel 267 TEUF

Præjudicielle spørgsmål

1. Omfatter anvendelsesområdet for direktiv 79/7/EØF af 19. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring (herefter »direktiv 79/7/EØF«) og/eller direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv bestemmelser i en medlemsstat, der medfører, at et væsentligt større antal mænd

end kvinder, der har ret til en arbejdsmarkedspension, ved udbetaling af den pågældende arbejdsmarkedspension behandles således, at den tidligere arbejdsgiver skal tilbageholde beløb og har ret til at anvende disse frit, og er sådanne bestemmelser udtryk for en forskelsbehandling som omhandlet i nævnte direktiver?

2. Omfatter anvendelsesområdet for direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv bestemmelser i en medlemsstat, der er udtryk for en forskelsbehandling på grund af alder, idet medlemsstatens bestemmelser udelukkende indebærer økonomiske byrder for ældre personer, der i henhold til en aftale har et privatretligt krav på ydelse af en arbejdsmarkedspension i form af en direkte ydelsesdefineret ordning, hvorimod yngre og helt unge personer, der har indgået arbejdsmarkedspensionsaftaler, ikke påføres nogen økonomiske byrder?

3. Såfremt medlemsstatens bestemmelser ikke indebærer nogen former for forskelsbehandling, der er forbudt i henhold til direktiv 79/7/EØF, direktiv 2000/78/EF og direktiv 2006/54/EF, finder bestemmelserne i chartret om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), navnlig forbuddene mod forskelsbehandling i henhold til chartrets artikel 20 og 21, da anvendelse på arbejdsmarkedspensioner?

4. Skal chartrets artikel 20 ff. fortolkes således, at disse regler er til hinder for bestemmelser i en medlemsstat, der gennemfører EU-retten som omhandlet i chartrets artikel 51, og som er udtryk for forskelsbehandling på grund af køn, alder, formueforhold eller andre forhold, f.eks. de ejendomsforhold, der gør sig gældende for deres tidligere arbejdsgiver, af personer, der har et privatretligt krav på en arbejdsmarkedspension, i forhold til andre personer, der har et krav på en arbejdsmarkedspension, og forbyder chartret sådanne former for forskelsbehandling?

5. Er nationale bestemmelser, som kun pålægger en lille gruppe af personer, der har et kontraktmæssigt krav på en arbejdsmarkedspension i form af en direkte ydelsesdefineret ordning, en pligt til at erlægge finansielle ydelser til deres tidligere arbejdsgiver, når disse bestemmelser kun omfatter personer med høj arbejdsmarkedspension, også udtryk for en forskelsbehandling på grund af formueforhold i henhold til chartrets artikel 21?

6. Skal chartrets artikel 17 fortolkes således, at denne regel er til hinder for bestemmelser i en medlemsstat, hvorved der direkte ved lov og uden erstatning foretages et eksproprierende indgreb i en aftale mellem to private parter om arbejdsmarkedspension i form af en direkte ydelsesdefineret ordning til skade for en tidligere arbejdstager i en virksomhed, der har truffet foranstaltninger med henblik på at sikre arbejdsmarkedspensionen og som ikke er i økonomiske vanskeligheder?

7. Udgør det forhold, at der for så vidt angår en person, som har krav på en arbejdsmarkedspension, ved lov pålægges den tidligere arbejdsgiver en pligt til at undlade at udbetale visse dele af det aftalte vederlag (af den aftalte arbejdsmarkedspension), som en tilsidesættelse af aftalefriheden et indgreb i arbejdsgiverens ejendomsret?

8. Skal chartrets artikel 47 fortolkes således, at denne regel er til hinder for bestemmelser i en medlemsstat, der foretager en ekspropriation direkte ved lov og ikke indrømmer andre muligheder for at modsætte sig ekspropriationen end at anlægge sag mod den, der drager fordel af ekspropriationen (den tidligere arbejdsgiver, der er debitor i henhold til pensionsaftalen), med påstand om erstatning og tilbagebetaling af det beløb, der er blevet eksproprieret?

Anførte EU-retlige forskrifter

TEUF, især artikel 157

TEU, især artikel 2 og 3

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, især artikel 17, 20 ff., 47 og 51

Rådets direktiv 79/7/EØF af 19. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring, især artikel 4, stk. 1, og artikel 7

Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv, især artikel 6

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv

Anførte nationale forskrifter

Niederösterreichisches Landes- und Gemeindebezügegesetz (delstaten Niederösterreichs lov om aflønning i delstat og kommuner, herefter »NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz«), især § 24a

Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (den østrigske lov om almindelig social sikring, herefter »ASVG«), især § 711

Sonderpensionenbegrenzungsgesetz (den østrigske lov om begrænsning af særpensioner, herefter »SpBegrG«), især artikel 1

Bundesverfassungsgesetz über die Begrenzung von Bezügen öffentlicher Funktionäre (den østrigske forbundsforfatningslov om loft over lønninger for visse offentligt ansatte, herefter »BezBegrBVG«), især § 1 og § 10

Pensionsanpassungsgesetz 2018 (den østrigske lov om pensionsregulering 2018, herefter »PAG 2018«)

Betriebspensionsgesetz (den østrigske lov om arbejdsmarkedspension, herefter »BPG«), især § 2

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

Ud over en lovbestemt pension modtager sagsøgeren en arbejdsmarkedspension fra sin tidligere arbejdsgiver, NK AG. Pensionsaftalen, der blev indgået mellem sagsøgeren og NK AG den 2. marts 1992, indeholder et direkte ydelsestilsagn fra NK AG og en klausul om beskyttelse af pensionens værdi.

Efter gensidig aftale blev arbejdskontrakten mellem sagsøgeren og NK AG bragt til ophør pr. 1. april 2010.

Siden den 17. december 2010 har sagsøgeren ud over sin lovbestemte pension og en arbejdsmarkedspension fra en pensionskasse også modtaget en arbejdsmarkedspension på grundlag af NK AG's direkte ydelsestilsagn af 2. marts 1992.

Siden den 1. januar 2015 har NK AG tilbageholdt et bestemt beløb af den del af sagsøgerens arbejdsmarkedspension, der i henhold til aftale herom består i form af en direkte ydelsesdefineret ordning. Den del af arbejdsmarkedspensionen, der stammer fra pensionskassen, udbetales derimod uden noget fradrag.

Ved skrivelse af 23. april 2018 underrettede NK AG sagsøgeren om, at hans firmapension er omfattet af bestemmelserne i PAG 2018, og at denne pension derfor ikke reguleres i 2018. Forhøjelsen af den del af arbejdsmarkedspensionen, der skulle udbetales direkte, skulle have beløbet sig til 3% fra den 1. februar 2018 at regne.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 1 Sagsøgeren har fremført, at han først og fremmest forskelsbehandles på grund af sit køn, hhv. alder og formueforhold. Desuden tilsidesættes både hans egen grundlæggende ejendomsret, idet der foretages en uberettiget ekspropriation uden kompensation, og sagsøgtes grundlæggende ejendomsret, idet der gribes ind i aftalefriheden. Han har desuden ikke adgang til effektiv domstolsprøvelse af de omtvistede forskrifter.
- 2 Sagsøgte har fremført, at NK AG i henhold til § 24a i NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz er forpligtet til at tilbageholde de påstævnte beløb, og i

henhold til ASVG's § 711 var forpligtet til at undlade at forhøje sagsøgerens arbejdsmarkedspension i 2018. De nævnte forskrifter er ikke i strid med EU-retten. Der er ikke hold i sagsøgerens argumenter om forskelsbehandling på grund af køn eller alder.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 3 Både § 24a i NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz og ASVG's § 711 blev udstedt som følge af SpBegrG. Ved SpBegrG ændredes Bundesverfassungsgesetz über die Begrenzung von Bezügen öffentlicher Funktionäre, »BezBegrBVG«, der har til formål at lægge loft over høje lønninger for visse offentligt ansatte. Der blev navnlig foretaget en udvidelse af det personlige anvendelsesområde for BezBegrBVG, således at denne lov nu også omfatter »tidligere ansatte i enheder, der er underlagt kontrol fra Rechnungshof (det øverste statslige revisionsorgan i Østrig)«. Eftersom privatretlige virksomheder, som forbundsstaten eller enkelte delstater har bestemmende indflydelse i, ligeledes er underlagt Rechnungshof's kontrol, medfører denne lov bl.a. indgreb i individuelle kontrakter, hvorved arbejdstagere har truffet aftale med deres arbejdsgiver om en arbejdsmarkedspension. De pågældende forskrifter blev udstedt som bestemmelser med forfatningsrang for derved at begrænse mulighederne for at anfægte dem ad rettens vej for Verfassungsgerichtshof (den østrigske forfatningsdomstol).
- 4 Kompetencefordelingen i den østrigske forbundsstat medfører, at SpBegrG i sin egenskab af forbundslov ikke må gribe direkte ind i kontrakter for ansatte i virksomheder, der er underlagt Rechnungshof's kontrol som følge af, at en delstat har bestemmende indflydelse i virksomheden. Det blev derfor fastsat ved BezBegrBVG's § 10, stk. 6, at der kan udstedes delstatsforskrifter svarende til de føderale bestemmelser, for så vidt angår nuværende og tidligere ansatte i enheder, som en delstat har bestemmende indflydelse i. Det er ikke alle delstater, der har benyttet sig af denne mulighed. Som det fremgår af hovedsagen er der udstedt en sådan delstatslov i Niederösterreich, men f.eks. ikke i Wien.
- 5 Situationen i hovedsagen viser, hvilken konsekvens disse lovregler har: En tidligere ledende medarbejder i et børsnoteret aktieselskab, som delstaten Niederösterreich ejer ca. 51% af aktierne i, bliver for første gang og til sin overraskelse omfattet af anvendelsesområdet for NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz. Inden ændringen omfattede denne lov kun lønninger for visse offentligt ansatte i delstaten (»Landesfunktionäre«), men nu griber den også ind i private arbejds- og pensionsaftaler. I henhold til § 24a i NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz er ansatte, der har pensionsrettigheder på grundlag af ydelsestilsagn fra enheder, der er underlagt Rechnungshof's kontrol, fordi delstaten Niederösterreich ejer majoriteten af kapitalandelene eller faktisk har den bestemmende indflydelse på enheden som følge af finansielle, erhvervsmæssige eller organisatoriske foranstaltninger, forpligtet til at erlægge et pensionssikringsbidrag. Pensionssikringsbidraget skal tilbageholdes af den

udbetalende instans og erlægges til den pågældende enhed, der er oprettet ved delstatslov, eller den virksomhed, som pensionsydelse modtages fra. I henhold til ASVG's § 711 skal pensionsforhøjelsen for kalenderåret 2018 ikke foretages ud fra reguleringsfaktoren med derimod på den i paragraffen fastsatte måde.

- 6 § 24a i NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz og ASVG's § 711 indeholder retsfor skrifter, der griber direkte ind i vilkårene og forudsætningerne for fastlæggelse af størrelsen af den arbejdsmarkedspension, der tilkommer sagsøgeren i henhold til en aftale med vedkommendes tidligere arbejdsgiver. Retsfor skrifterne er derfor omfattet af EU-rettens anvendelsesområde.
- 7 Påstanden om, at disse for skrifter gennemfører EU-retten som omhandlet i chartrets artikel 51, kan frem for alt begrundes med, at følgende bestemmelser i den primære og sekundære EU-ret ville omfatte indholdet af reglerne i § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG og ASVG's § 711:
- Artikel 2 og 3 TEU, samt artikel 157 TEUF, der i henhold til Domstolens praksis også gælder for vederlag fra en arbejdsmarkedspensionsordning.
  - Direktiv 79/7/EØF om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring.
  - Direktiv 2000/78/EF om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv.
  - Det ændrede ligebehandlingsdirektiv, direktiv 2006/54/EF om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv.
- 8 Der kan herved henvises til Domstolens dom af 2. juni 2016 i sag C-122/15, hvori det bl.a. blev fastslået, at de ydelser, der udbetales i henhold til en pensionsordning, som i det væsentlige beror på pensionsmodtagerens arbejdsforhold, skal ses i tilknytning til den løn, vedkommende modtog, og derfor henhører under ligebehandlingsdirektivets anvendelsesområde (jf. også Domstolens dom af 1. april 2008, sag C-267/06 – Maruko).
- 9 Eftersom de omhandlede østrigske bestemmelser hører direkte til det østrigske lovbestemte pensionssystem, idet der gribes ind i private pensionsaftaler ved lov, ville de være omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 79/7/EØF. I henhold til Domstolens dom af 20. oktober 2011 i sag C-123/10 (Brachner) er en medlemsstats ordning med årlig regulering af pensionerne i øvrigt omfattet af direktiv 79/7/EØF.
- 10 § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG og ASVG's § 711 ASVG skelner mellem forskellige grupper af personer, der har ret til arbejdsmarkedspension i henhold til en aftale, og behandler disse forskelligt. Der sondres primært mellem henholdsvis personer, der har indgået aftale om arbejdsmarkedspension i form af

en direkte ydelsesdefineret ordning, og personer, der har indgået aftale om arbejdsmarkedspension i en anden form (f.eks. pensionskasse eller forsikring).

11 For så vidt angår de personer, der har indgået aftale om arbejdsmarkedspension i form af en direkte ydelsesdefineret ordning, skelnes der yderligere mellem, om aftalen er indgået med en virksomhed, der på nuværende tidspunkt er underlagt kontrol fra Rechnungshof, eller en anden virksomhed. Det har i denne forbindelse ingen betydning, om virksomheden blev kontrolleret af Rechnungshof eller ej på det tidspunkt, hvor aftalen om arbejdsmarkedspension blev indgået.

12 De omhandlede bestemmelser medfører følgende former for forskelsbehandling:

- Alle personer, der modtager en arbejdsmarkedspension i form af en pensionskasse- eller livsforsikringsmodel, omfattes ikke af omtalte østrigske love. For disse personers vedkommende har det ingen betydning, om den tidligere arbejdstager på nuværende tidspunkt er underlagt kontrol fra Rechnungshof eller ej.

- Alle personer, der havde indgået aftale med en juridisk enhed om en arbejdsmarkedspension i form af en direkte ydelsesdefineret ordning men havde modtaget kompensation for denne pensionsrettighed inden den 1. januar 2015, er ikke omfattet af omtalte østrigske love. For disse personers vedkommende har det ligeledes ingen betydning, om den tidligere arbejdstager på nuværende tidspunkt er underlagt kontrol fra Rechnungshof eller ej.

- Alle personer, der har indgået aftale med en virksomhed om en direkte ydelsesdefineret ordning, omfattes af bestemmelserne, såfremt virksomheden er underlagt kontrol fra Rechnungshof. Alle personer, der har indgået aftale med en virksomhed om en ydelsesdefineret ordning, omfattes derimod ikke af bestemmelserne, såfremt virksomheden på nuværende tidspunkt ikke er underlagt kontrol fra Rechnungshof.

- Alle personer, der har indgået aftale med en virksomhed om en direkte ydelsesdefineret ordning, omfattes ikke af bestemmelserne, såfremt virksomheden ganske vist er underlagt kontrol fra Rechnungshof, men den delstat, der ejer kapitalandele i virksomheden, ikke har vedtaget en regel som den, der er fastsat i § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG; dette gælder f.eks. for delstaten Wien.

- Bestemmelserne omfatter ingen unge eller yngre personer, idet der siden omkring år 2000 ikke længere har kunnet indgås aftale om arbejdsmarkedspension i form af en direkte ydelsesdefineret ordning. § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG og ASVG's § 711 ASVG omfatter derfor kun personer, hvis pensionsaftaler blev indgået inden år 2000. Eftersom sådanne pensionsaftaler tidligere i langt de fleste tilfælde kun blev indgået, hvis arbejdstageren havde været ansat længe og var nået op på et bestemt ledelsesniveau (gennemsnitligt set kan der gås ud fra, at den ansatte ved indgåelsen af aftalen var over 40 år gammel), er de pågældende personer derfor ældre eller meget gamle i dag.

Omvendt er alle yngre personer ikke omfattet af de nævnte bestemmelser, idet de og deres arbejdsgiver ved indgåelse af forsikringsaftaler vælger en pensionskasse- eller forsikringsmodel. På denne måde medfører nævnte bestemmelser, at der kan sondres mellem henholdsvis personer over ca. 60 år og personer under ca. 60 år.

- 13 I hovedsagen er der, bl.a. under henvisning til officielle østrigske statistikker, desuden redegjort udførligt for, at både § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG og ASVG's § 711 hovedsageligt griber ind i mænds arbejdsmarkedspension. I en tilsvarende sag, der blev ført ved en anden arbejds- og socialret, blev det af denne grund undladt at anvende ASVG's § 711.
- 14 Disse former for ulige behandling kan tænkes at udgøre en forskelsbehandling af sagsøgeren, navnlig på grund af hans køn, hhv. alder og formueforhold. De ville i så fald ikke alene være i strid med ligebehandlingsdirektiverne men også udgøre en tilsidesættelse af de generelle forbud mod forskelsbehandling i henhold til den primære ret, navnlig chartrets artikel 20 ff.
- 15 Tilbageholdelsen af såkaldte »pensionssikringsbidrag« til fordel for sagsøgte kan ikke medvirke til at udligne forskelle mellem den økonomiske og/eller retlige situation for henholdsvis mænd og kvinder. Det forhold, at sagsøgerens arbejdsmarkedspension ikke blev forhøjet i 2018, hvilket ligeledes kun kommer sagsøgte til gode, er heller ikke egnet til at forbedre kvindernes stilling. Sådanne foranstaltninger er desuden hverken rimelige eller nødvendige med henblik på at opnå ligestilling mellem kønnene.
- 16 Forudsætningerne for at anvende undtagelserne i artikel 7 i direktiv 79/7/EØF på § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG, de grundlæggende regler i SpBegrG eller ASVG's § 711 er næppe heller opfyldt.
- 17 I sin dom i sagen C-123/10 (Brachner) fastslog Domstolen, at en ordning med årlig regulering af pensionerne udgør en indirekte forskelsbehandling af kvinder og dermed er i strid med artikel 4, stk. 1, i direktiv 79/7/EØF, hvis en væsentligt højere procentsats af pensionerede kvinder end mænd reelt berøres af ordningen og herved udsættes for en ugunstig behandling.
- 18 Såfremt denne fortolkning af direktiv 79/7/EØF også gælder i det omvendte tilfælde, nemlig at en bestemt ordning rammer mænd væsentligt hårdere end kvinder, udsættes sagsøgeren for en indirekte forskelsbehandling som følge af § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG og ASVG's § 711.
- 19 I sin dom i sag C-123/10 (Brachner) fastslog Domstolen udtrykkeligt, at formålet med en pensionsreguleringsordning er at sikre, at alle pensioners købekraft i det mindste opretholdes set i forhold til udviklingen i forbrugerpriserne. Reguleringsklausulen i sagsøgerens pensionsaftale har samme formål. ASVG's § 711 er derimod til hinder for, at sagsøgte i overensstemmelse med den indgåede aftale kunne foretage en regulering af sagsøgerens arbejdsmarkedspension for 2018.

- 20 Sondringskriteriet »kontrol fra Rechnungshof via sagsøgerens tidligere arbejdsgiver« er ikke egnet til at sondre mellem forskellige grupper af personer, der har en arbejdsmarkedspension. Formålet med Rechnungshof's kontrol er nemlig i virkeligheden at udøve tilsyn med delstaten Niederösterreichs deltagelse i et børsnoteret selskab, der driver privatretlig virksomhed, og kontrollen har intet at gøre med arbejdsforholdet mellem sagsøgeren og NK AG. Dette fremgår navnlig af, at økonomisk set ensartede arbejdsmarkedspensionsaftaler, der blev indgået i form af pensionskasse- eller forsikringsmodeller, ikke omfattes af de nævnte bestemmelser, selv om dette ikke ændrer ved den kendsgerning, at der udøves kontrol fra Rechnungshof via arbejdsgiveren. Det forhold, at dette kriterium i de nævnte love anvendes til at sondre mellem forskellige grupper af personer, der har ret til en arbejdsmarkedspension, udgør således i sig selv en forskelsbehandling, og kriteriet må ikke anvendes til at differentiere mellem forskellige lønninger eller arbejdsmarkedspensioner.
- 21 SpBegrG og § 24a i NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz og ASVG's § 711, der blev udstedt som følge af SpBegrG, blev udelukkende vedtaget med henblik på at gribe ind i »gamle aftaler«, som de østrigske parlamentarikere ikke mente var politisk acceptable. Eftersom det kun er kun ældre eller meget gamle personer, der har arbejdsmarkedspensioner i form af en direkte ydelsesdefineret ordning, hvorimod yngre personer i de fleste tilfælde modtager arbejdsmarkedspensioner i form af pensionskassemodeller, er dette muligvis udtryk for en indirekte forskelsbehandling på grund af alder.
- 22 De nævnte østrigske bestemmelser omfatter udelukkende personer, der har ret høje kontraktmæssige pensionskrav. En reduktion af høje arbejdsmarkedspensioner, der ikke beror på en begrundet offentlig interesse, kan derfor også tænkes at udgøre en forskelsbehandling på grund af formueforhold.
- 23 De former for ulige behandling, der forårsages af § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG og ASVG's § 711, begrundes ikke i disse love. Følgende formål opstilles udelukkende i bemærkningerne til regeringens forslag til SpBegrG: »fjernelse af skævheder, der er opstået i forbindelse med særpensioner« og »vedvarende sikring af finansieringen af pensionsydelse«.
- 24 Sagsøgeren har i så henseende gjort gældende, at han ikke modtager nogen »særpension« men derimod en arbejdsmarkedspension. Det fremgår ikke af de nævnte bestemmelser hvilke skævheder, der skal fjernes gennem § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG og ASVG's § 711. Det defineres hverken i disse love eller i nogen anmærkninger til dem, hvad der forstås ved »skævhed«, og fra hvilket tidspunkt en skævhed skal anses for at foreligge. Det ligger i arbejdsmarkedspensionernes natur, at det er forskelligt, hvilken pensions højde der er ret til. Sagsøgeren har indgået sin pensionsaftale med et børsnoteret aktieselskab, og denne aftale skal opfyldes nu. Det forhold, at nogle personer modtager lavere arbejdsmarkedspensioner, kan ikke begrunde de nævnte lovforanstaltninger, der udgør en forskelsbehandling.

- 25 For sagsøgtes vedkommende garanteres den »vedvarende sikring af finansieringen af pensionsydelse« også uden anvendelse af de love, der indebærer en forskelsbehandling, eftersom sagsøgte allerede har oparbejdet tilstrækkelige pensionshensættelser på grundlag af alment gældende østrigske love. NK AG's økonomi er god, og virksomheden har aldrig anmodet delstats- eller forbundslovgiver om støtte til opfyldelse af sine kontraktmæssige forpligtelser til betaling af en arbejdsmarkedspension. De former for forskelsbehandling, som loven medfører, ville desuden reelt aldrig kunne garantere en »vedvarende sikring«.
- 26 Artikel 6, stk. 1 eller 2, i direktiv 2000/78/EF kan ikke begrunde de former for ulige behandling, som § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG og ASVG's § 711 medfører. Hverken § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG eller ASVG's § 711 har nogen indvirkning på beskæftigelsespolitikken, arbejdsmarkedet eller uddannelsessektoren.
- 27 Nationale bestemmelser, der er i strid med EU-retten, må heller ikke anvendes mellem to eller flere private parter (jf. Domstolens dom af 19.1.2010, sag C-555/07 [Kücükdeveci] og af 22.11.2005, sag C-144/04 [Mangold]).
- 28 Det er muligt, at § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG og ASVG's § 711 ASVG tilsidesætter følgende grundlæggende rettigheder i henhold til chartret:
- Chartrets artikel 17 – ejendomsret: De omhandlede love medfører en ubegrundet ekspropriation, der sker uden kompensation. Debitor i en aftale om arbejdsmarkedspension i form af en direkte ydelsesdefineret ordning forpligtes i henhold til § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG til at tilbageholde et beløb, der i henhold til aftalen tilkommer kreditor i pensionsaftalen, og debitor har ret til at anvende beløbet frit. ASVG's § 711 forbyder debitor i en pensionsaftale at regulere pensionsværdien i overensstemmelse med aftalen. De berørte pensionister modtager ikke nogen kompensation for denne ekspropriation fra forbundsstaten eller delstaternes side. Ud over at sagsøgeren udsættes for denne ekspropriation, tilsidesættes sagsøgtes egen grundlæggende ejendomsret, idet der gribes ind i sidstnævntes aftalefrihed.
  - Chartrets artikel 20 ff. – forbud mod forskelsbehandling: De omhandlede østrigske love er i strid med de forbud mod forskelsbehandling, der er opstillet i chartrets afsnit III. De omhandlede former for ulige behandling er hverken i offentlighedens interesse, sagligt begrundet eller rimelige. De er udelukkende til fordel for debitor i en pensionsaftale, her NK AG – et børsnoteret aktieselskab inden for energi- og miljøsektoren, som har økonomisk succes.
  - Chartrets artikel 47 – ret til effektive retsmidler: Hverken § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG eller ASVG's § 711 indeholder bestemmelser om adgang til effektive retsmidler, hvorved tilbageholdelsen af dele af en arbejdsmarkedspension, der er indgået kontrakt om, kan anfægtes direkte. Ekspropriationen foretages direkte gennem lov, uden udstedelse af en

konkretiserende retsakt, der ville kunne anfægtes. Den eneste mulighed, der består, er at anlægge sag mod medkontrahenten ifølge arbejdsmarkedspensionsaftalen ved et civilretligt søgsmål.

- 29 Spørgsmålet, om det er udelukket at anvende § 24a i NÖ Landes- und GemeindebezügeG og ASVG's § 711, idet de er i strid med EU-retten, er afgørende for sagens udfald og skal derfor afklares indledningsvis.

ARBEJDSDOKUMENT